

66193 - Teşrik Günlerinde Oruç Tutmanın Hükmü

Soru

Zilhicce ayının 11. ve 12. Günü oruç tutan kimsenin orucunun hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Zilhicce ayının 11, 12 ve 13. Günleri, teşrik günleri diye isimlendirilir. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem bu günlerde oruç tutmaktan men etmiştir. Sadece temettu’ ve kıran haccı yapıp kurban bulamayan kimselere oruç tutmalarına ruhsat vermiştir.

Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur: ‘ Teşrik günleri; yeme, içme ve Allah’ı zikretme günleridir.’[1]

Hamza b. Amr el-Eslemî Radiyallahu anhu’dan gelen rivayete göre Hamza b. Amr el-Eslemî Mina’da insanların develerini takip edip şöyle diyen bir adam gördü: ‘Bu günlerde (Teşrik) oruç tutmayın, bu günler yeme içme günleridir. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem’de buna şahitti.’[2]

Ümmü Hâni'nin azatlısı Ebu Mürre'den rivayet edildiğine göre Abdullah b. Amr b. el-As ile birlikte Abdullah'ın babası Amr b. el-As'ın huzuruna girmiş. Amr b. el-As (r.a.) onlara yemek getirip: Ye! Demiş. Abdullah: Ben oruçluyum. Amr: Ye, bugünler Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem'in bize oruç tutmamayı emrettiği günlerdir. Râvi, Mâlik dedi ki; O günler teşrik günleridir.[3]

Sa'd b. Ebi Vakkas Radiyallahu anhu şöyle buyurdu: ‘ Mina’da olduğumuz gün Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle bağırmamı emretti ‘Bu günler yeme ve içme günleridir. Bu günlerde oruç tutmayın.’. Teşrik günlerini kast ediyordu. Senedi tahkik eden kişi: bu hadis sahih li ğayrihidir, demiştir.[4]

Aişe ve İbn Ömer Radiyallahum’dan gelen rivayete göre: Kurban kesmeyenler hariç teşrik

günlerinde oruç tutmaya ruhsat verilmemiştir.[5]

Bu ve benzeri diğer hadislerde teşrik günlerinde oruç tutmayı yasaklama vardır.

Bundan dolayı âlimlerin çoğunluğu bu günlerde gönüllü olarak oruç tutmanın doğru olmadığını söylemişlerdir.

Teşrik günlerinde Ramazan orucunun kazasını tutmaya gelince, bazı ilim adamları bunun caiz olduğunu söylemişlerdir. Doğru olan görüş caiz değildir.

İbn Kudame Rehimehullah şöyle demiştir:

Teşrik günlerinde nafil oruçları tutmak doğru değildir. İlim adamların çoğu caiz olmadığını söylemiştir. İbn Zübeyr'den gelen rivayete göre kendisi tutuyormuş. Benzer bir rivayet İbn Ömer ve Esved b. Zübeyr 'den gelmiştir. Ebi Talha'dan gelen rivayete göre kendisi sadece ramazan ve kurban bayramlarının ilk günleri tek oruç tutmazdı. Görünüşe göre Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem'in teşrik günlerinde oruç tutmayı yasakladığı bu sahabelere ulaşmamıştır. Eğer ulaşmış olsaydı Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem'in dediğinin tersini yapmazlardı.

Teşrik günlerinde farz olan orucu tutmaya gelince, bu konuda iki görüş vardır:

Birinci görüş: Bugünlerde oruç tutmak yasaklandığı için caiz değildir. Bayram günleri gibidir.

İkinci görüş: Farz olan oruçlar için oruç tutmak caizdir. Bunun delili İbn Ömer ve Aişe Radiyallahu anhum'dan gelen şu rivayettir: 'Teşrik günlerinde oruç tutmak sadece Kurban kesmeyenlere ruhsat verilmiştir.'[6] Yani: temettü hacı yapıp Kurban bulamayan kimse oruç tutabilir. Farz orucu da buna kıyas edilebilir.

Hanbeli mezhebinde mutemet görüş teşrik günlerinde ramazan orucu kazasının tutulmasının doğru olmadığıdır. [7]

Temettü' ve kıran hacı yapıp kurban bulamayan kimselerin oruç tutmasına gelince, bunların delilidaha önceden zikrettiğimiz İbn Ömer ve Aişe'den Radiyallahu anhum'dan gelen rivayettir. Buda Hanbeli, Maliki ve Şafiilerin eski görüşüdür.

Şafii ve Hanefilere göre ise bu günlerde oruç tutmak caiz değildir.[8]

Tercih edilen görüş birinci görüştür. İlk görüş ise kurban bulamayan kimsenin oruç tutmasının caiz olduğudur.

İmam Nevevi Rehimahullah şöyle demiştir:

Şunu bil ki, mezhepte en doğru olan teşrik günlerinde orucun tutulamayacağı olan yeni görüştür. Ne temettü hacı yapana ne de başkasına oruç tutması doğru değildir. Delile istinaden En tercihli görüş ise temettü hacı yapanın oruç tutmasının caiz olmasıdır. Çünkü hadiste ona özel ruhsat vermiştir. Hadis bu konuda açıktır.[9]

Cevabın özeti:Teşrik günlerinde farz olsun gönüllü olarak tutulan oruçlar olsun oruç tutmak doğru değildir. Sadece temettü' ve kıran hacı yapıp kurban bulamayan kimselere ruhsat verilmiştir.

Şeyh İbn Baz şöyle demiştir: Zilhiccenin 13. Günü farz olsun gönüllü olsun oruç tutmak caiz değildir. Çünkü bu gün yeme, içme ve Allah'ı anma günüdür. Şüphesiz Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem bu günde oruç tutmayı yasaklamıştır. Bu konuda yalnızca temettü' hacı yapıp kurban bulamayan kimseye ruhsat verilmiştir.[10]

Şeyh İbn Useymin şöyle demiştir:

Teşrik günleri Kurban bayramı gününden sonra gelen üç gündür. İnsanlar bu günlerde etlerini güneşledikleri için teşrik günleri diye isimlendirmişlerdir. Yani insanlar bugünlerde eti sakladıklarında bozulmasın diye güneşin önüne sererek kurutuyorlardı. Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem bu üç gün ile ilgili şöyle buyurmuştur: ' Teşrik günleri yeme, içme ve Allah'ı anma günleridir.' Eğer bu günlerin şer'i hükmü yeme, içme ve Allah'ı anma ise, o günler oruç tutma vakti olamaz. Bundan dolayı İbn Ömer ve Aişe Radiyallahu anhum şöyle buyurmuşlardır: ' Temettu' ve ya kıran hacı yapıp kurban bulamayan kimse hariç teşrik günlerinde oruç tutma ruhsatı verilmemiştir. Yani temettü' ve kıran hacı yapan kimseler üç gün haçta yedi gün de memleketlerine döndüklerinde oruç tutacaklardır. Temettü' ve kıran hacı yapan kimse kurban bulamaz ise bu üç günde (teşrik günleri) oruç tutmaları caizdir. Ta ki hac mevsimi bitmeden

oruçlarını tutsunlar. Bunun dışında oruç tutmak caiz değildir. Hatta iki ay üst üste oruç tutmak zorunda olan kimseye bile bayram günü ve teşrik günleri oruç tutmak caiz değildir. Bu günlerde iftar etmesi gerekir. Sonradan orucunu tamamlar. [11]

Bütün bu söylediklerimize rağmen temettü' haccı ve ya kıran haccı yapıp kurban bulamayan kimse hariç diğer kimseler bayram ve teşrik günlerinde oruç tutarsa onun tövbe etmesi gerekir. Çünkü bu kimse Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem'in yasakladığı bir işi yapmıştır. Eğer bu günleri ramazan orucunun kazası olarak tutmuşsa, orucu geçerli değil ve tekrar orucun kazasını tutması gerekir.

Allah en iyi bilendir.

[1] Muslim (1141)

[2] Ahmed (16081) elbani sahihul cami 7355

[3] Ahmed (17314), Ebu Davud (2418)

[4] Ahmed (1459)

[5] Buhari (1998)

[6] Buhari (1998)

[7] Keşşafu'l Kina' (2/342)

[8] Mevsue' el Fıkhiyye (7/323)

[9] Nevevi el-Mecmu' (6/486)

[10] İbn Bazz Mecmu'ul Fetava (15/381)

[11] İbn Useymin Mecmu'ul Fetava(20/ soru 419)